

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte</i>	9
INTRODUCERE: EDUCAȚIA – DOMENIU DESCHIS CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE	13
Capitolul 1: CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI ROSTURILE EI ÎN PREGĂTIREA VIITORILOR EDUCATORI	19
1.1. Inițierea viitorilor educatori în teoria și practica cercetării științifice	20
1.1.1. Proiecția cercetării	27
1.1.2. Metode și instrumente de lucru	32
1.1.3. Procedee de prelucrare și prezentare a datelor	62
1.2. Valorificarea cercetării în mediul universitar	68
1.2.1. Lucrarea de licență	72
1.2.2. Disertația de master	74
1.2.3. Teza de doctorat	75
1.3. Etica și estetica cercetării în științele educației	76
<i>Bibliografie selectivă</i>	79
Capitolul 2: CERCETAREA METODICO – ȘTIINȚIFICĂ ÎN UNIVERSUL ȘCOLAR ȘI EXTRAȘCOLAR	82
2.1. Cercetarea metodico-științifică la nivelul unității de învățământ	91
2.1.1. Cercetarea pedagogică a procesului de instruire	94
2.1.2. Abordarea psihopedagogică a fenomenului educativ	108
2.1.3. Investigarea psihosocială a grupurilor de elevi	114
2.2. Cercetarea metodico-științifică în perimetrul extrașcolar	124
2.2.1. Metodica activităților în cercurile de elevi	125
2.2.2. Timpul liber și cercetarea lui	135
2.2.3. Studiul grupurilor spontane de copii și adolescenți	138
<i>Bibliografie selectivă</i>	142

Capitolul 3: CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ A GRUPURILOR EDUCAȚIONALE DE TINERI ȘI ADUȚI	147
3.1. Grupurile educaționale de tineri studenți	150
3.2. Grupurile educaționale de cursanți adulți	155
<i>Bibliografie selectivă</i>	174
Capitolul 4: CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ LA NIVEL ACADEMIC	177
4.1. Cercetarea fundamentală	188
4.2. Experimentul educațional	189
4.3. Ancheta sociopedagogică	191
4.4. Cercetarea de teren	195
4.5. Cercetarea documentară	196
<i>Bibliografie selectivă</i>	201
Capitolul 5: CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ – PROFESIE ȘI VOCAȚIE	205
<i>Anexa: Termeni-cheie în cercetarea științifică</i>	210
<i>Bibliografie generală</i>	214

Cuvânt înainte

O carte este scrisă și, apoi, publicată, pentru a transmite cititorilor ei câteva din gândurile, emoțiile și, mai ales, experiențele autorului ce s-a încumetat pe un asemenea drum. Din acest motiv, o carte trebuie să intre în circuitul informațional destinat celor interesați, care o vor parcurge, integral sau parțial, conferindu-i locul cuvenit pe lista lucrărilor preferate.

De ce ar alege cineva să citească această carte?

În primul rând, din dorința de a afla lucruri noi despre un domeniu de interes, care să se adauge, chiar și selectiv, celor deja cunoscute din alte cărți, articole, recenzii sau orice alte surse ce i-au fost disponibile până acum. Personal, consider că din fiecare lectură se poate învăța câte ceva, oricât de puțin sau, aparent, neimportant pentru moment.

Apoi, cartea poate fi citită, pe îndelete sau în grabă, dintr-o anume curiozitate de a pătrunde, chiar și pe această cale, dincolo de poarta unei instituții de învățământ, unde, copii, tineri și adulți se întâlnesc pentru a învăța și a socializa într-un spațiu ce le este, în mod special, destinat.

Și, în sfârșit, cartea poate circula în mediul profesionist, unde autorii se cunosc între ei, au cooperat în diverse împrejurări, se informează reciproc și se manifestă colegial cu prilejul oricărei apariții editoriale anunțate pe diverse căi.

Cine ar putea fi beneficiarii acestei cărți sau, altfel spus, cui se adresează acest volum?

Într-o anumită ordine, pot fi menționați următorii:

- *studenți care au ales o profesie în acest domeniu, pentru a se familiariza cu un traseu deja parcurs de către autor, care, la rândul-i, s-a aflat cândva în amfiteatrele aceleași universități;*

- *profesori din grădinițe, școli, licee de profil, cluburi și palate, școli speciale, îndemnându-i să creadă în frumusețea muncii de cercetare, cu toate dificultățile bine-cunoscute de către toți cei care activăm în domeniu;*

- *tineri cercetători care trebuie să rămână aproape de mentorii lor și să prețuiască sprijinul ce li se acordă în anii de început; lectura cărții poate fi doar opțională;*

- *participanți la cursuri de perfecționare și continuă formare; o lucrare care îi vizează nu poate fi decât bine-venită;*

- *orice altă persoană, din interiorul sau din afara sistemului, dacă dorește să răsfoiască lucrarea, din motive de orice fel.*

Care este conținutul acestei cărți sau la ce se poate aștepta un eventual cititor să descopere dincolo de titlul anunțat?

Cartea cuprinde cinci părți distincte, dar legate între ele prin ideea de bază, aceea a continuității muncii de cercetare, care începe în anii universitari, se edifică în perioada de stagiatură, se exersează în etapele vieții profesionale și se perfectează prin experiențe ce se valorifică, într-un fel sau altul, în lumea școlii și a iubitorilor ei.

Conținutul inserat în capitolele cărții vizează diversele fațete ale cercetării în domeniul educațional, de la proiecția în plan mental a ceea ce va urma să se întâmple și întocmirea documentului-proiect (formularea titlului, obiectivelor și ipotezei care vor declanșa cercetarea, alegerea metodelor și instrumentelor de lucru), până la prelucrarea datelor și redactarea materialului final ori susținerea publică cu prilejul unor sesiuni științifice.

Pe parcursul lucrării, prind viață diferite categorii educaționale, receptive, prin natura lor, la înnoiri, adaptări și chiar reformări, atunci când realitatea le impune: elevii și profesorii lor, studenți îndrumați de magiștri cu titluri universitare, cercetători

dedicați investigărilor metodice și științifice în domeniul lor de manifestare profesională, participanți la cursuri de perfecționare a propriei pregătiri sau, în general, educatori dispuși să inițieze proiecte de cercetare în favoarea îmbunătățirii activității lor didactice și educative.

Forma de prezentare a cărții nu trimite la un manual sau curs universitar, nici la un ghid sau îndrumar de inițiere. Din acest motiv, în lucrare nu s-au explicat concepte, noțiuni sau termeni-cheie, nu s-au formulat definiții și nu s-au construit exerciții și aplicații. În schimb, au fost surprinse aspecte ale exercitării „pe viu” a elementelor alcătuitoare ale unei cercetări, au fost descrise evenimente ce se pot petrece în mediul educațional și s-au făcut referiri la tematicile care îi preocupă pe educatorii din sistem.

Finalitatea acestei cărți este aceea de a se adăuga altor lucrări de profil și de a circula pe căi virtuale pentru a se afla că există și așteaptă să fie bine primită de către cititori.

Ar fi de dorit ca lectura acestui volum să dezvăluie printre rânduri ceea ce nu s-a exprimat direct, dar se poate intui de către un lector avizat. De pildă, se poate înțelege faptul că o asemenea profesie se parcurge pe tot traseul vieții. Un educator dăruit cercetării trăiește într-o permanentă căutare de răspunsuri, studiază, exersează, luând-o adesea de la capăt, lucrează oricând i se ivește momentul potrivit sau este atins de starea prielnică actului creator. Apoi, cercetarea presupune munca în echipă, chiar dacă gândurile, ideile, aspirațiile aparțin fiecăruia, în mod individual.

Personal, am făcut parte dintr-o asemenea echipă care a dăinuit mult timp, iar relațiile ce s-au conturat pe parcurs au depășit cadrul strict profesional și s-au convertit în prietenii ce nu s-au stins nicicând.

Cea mai apropiată a fost și a rămas în inimile noastre dr. Gheorghiu Fleancu, pentru că ne-a dăruit generos din știința ei, cerându-ne, în schimb, doar competență și seriozitate.

Mi-aș îngădui să amintesc, cu prilejul apariției acestei cărți, componența echipei de cercetare: dr. Elena Irimie, dr. Elena Istrate, dr. Rodica Gârleanu, dr. Ioana Popescu-Tuță, dr. Eugenia Enăchescu și ulterior, cercet. șt. Maria Cernea, alături de care au lucrat, cu dăruire și profesionalism, colegile din colectivul de documentare:

prof. Laura Falk, prof. Cornelia Cătuneanu, prof. Ligia Ivan, prof. Valentina Leonte, prof. Ecaterina Buzduga, fiindu-ne aproape și alți colaboratori din aceeași instituție: dr. Mihai Mircescu, dr. Iacob Irimia, dr. Mircea Ștefan, prof. Ioan Fica, prof. Mircea Stănculescu.

Munca de secretariat și de imprimare a fost asigurată în răstimpul anilor de îndrăgita Maria Timnea, căreia îi aduc binemeritate mulțumiri.

Educatoare, învățătoare, profesori din școli, licee și cluburi sau palate, directori și inspectori școlari ne-au însoțit pe acest drum și sperăm să se regăsească discret în paginile cărții.

Datorez această apariție Editurii Universitare, care a acceptat binevoitor să publice cartea pentru a ajunge, cât mai curând, la cititorii ei.

Dr. Eugenia Enăchescu